Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телеф.: BErgen 4-0237, 4-0807 Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 17. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 22-го СІЧНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 17. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 22, 1952. VOL. LX

ВІДСУВАЮТЬ КОМУНІСТІВ З ПРАЦІ ПРИ АТОМОВИХ ПРОЄКТАХ

Вашингтон. — Комісія Атомової Енергії заявляє, що поробила вирішальні кроки для відсунення членів юній опанованих комуністами від робіт при атомових проєктах тому, що „риск не згідний з безпеченством країни". Це сказано в звіті атомової комісії, переданім сенатській підкомісії робітничих відносин, у якому виявлено, що комісія мусіла відсунути від праці в проєктах робітників, які належать до юнії, уряд котрих не вислав афідевітів з заявою, що він не належить до комуністів. Це відноситься в першу чергу до юнії Юнайтед Електрікал Воркерс і до юнії Юнайтед Поблик Воркерс. Ці обидві юнії були прогнані з Конґресу Індустріяльних Організацій за те, що вони йшли по лінії Комуністичної партії. Сенатська комісія робітничих відносин пробувала скласти окремий законопроєкт для виключення від деяких робіт членів комуністичних юній, чи там йній, опанованих комуністами, одначе цьому спротивилася Американська Федерація Праці й Конґрес Індустріяльних Організацій. Тоді сенатська комісія звернулася за порадою до Комісії Атомової Енергії. Атомова комісія заявила, що під теперішню пору не має відповідних суґестій для сенатської комісії, одначе на підставі практики з попередніх років і на підставі засад закону Тефта-Гартлі, найшла спосіб відсунення непевних робітників від таких важливих праць, як атомові проєкти.

Кардинал Спелман повернувся з подорожі довкруги світа

Бостон. — Кардинал Френсис Спелман, нюйоркський архиєпископ, повернувся літаком з подорожі, яка тривала 32 днів і охопила 28,000 миль. Він виїхав був з Західнього побережжя на відвідини вояків у Кореї в часі Різдвяних свят, перебув на Кореї 8 днів, а опісля відвідав полонених в американському полоні християнських китайців на острові Кодже. Полонені висловлювали побоювання, що їх вимордують комуністи, якщо вони будуть повернені під китайський комуністичний режим. Опісля кардинал відвідав ген. Двайта Д. Айзенгавера в його кватирі звідти повернувся до рідного краю.

Парада для Черчила в Ню Йорку

Після полудневої конференції з президентом у Вашинґтоні британський прем'єр Винстон Черчил приїхав до Ню Йорку на розмову з Бернардом Барухом, а при цій нагоді місто Ню Йорк вирішило прийняти його як почесного гостя з парадою в долішній частині Бродвею у вівторок. Коли Черчил прийде до ратуші, виголосить прощальну промову „про важливі справи" до всього загалу Злучених Держав в год. 1 сполудня. Промова буде передана крізь радіо й телевізію по цілій Америці. Він плянує від'їхати з Америки кораблем Квін Мері вночі.

Родини погибших вуглекопів дістануть $1,463,000 суспільного обезпечення

Вашингтон. — Бюро Суспільного Забезпечення виявляє, що родини 119 погибших у катастрофі в Вест Франкфорт, Ілл. вуглекопів дістануть виплату забезпечення загальною вартістю $1,463,000. Це перший раз в історії цієї установи, що вона виплатить масове відшкодування родинам погибших. Тут зараховується старечу пенсію для вдів і дітей, які залишаються на утриманні матерей як неповнолітні. Виплата старечого забезпечення почалася вже від теперішнього місяця і вона виносить від $68.50 до $150 місячно, залежно, від того, кільки членів родини треба утримувати. Залишилося 111 вдів і 176 дітей поніжче 18 років життя. Діти будуть діставати платню доки не дійдуть до повнолітності, матері до смерті або доки не вийдуть вдруге замуж. За всі наперед передбачені роки загальна сума забезпечень досягне цифри $1,463,000.

„Голос Америки" керований новим бюром

Вашингтон. — Департамент стейту зреорганізував свій інформаційний і виховний штаб, щоб догодити тим чинникам, які домагалися незалежної акції Злучених Держав, веденої під закликом „кампанії за правду" закордоном. З цією метою створено окрему Адміністрацію Міжнародніх Інформацій під головством д-ра Вилсона Комптона. Адміністратор матиме повну владу над урядовим веденням радієвих висилань, преси, видань і переміни персоналу цієї ділянки закордоном. На підставі нового пляну Адміністрація Міжнародніх Інформацій діставатиме вказівки тільки про засадничу політику від відділу публічних справ при секретаріяті стейту і тому програма цього бюра матиме більший авторитет ніж досі мав „Голос Америки". Бюро затрудньоватиме коло 8,000 осіб в Америці й заморем.

РОЗБИВСЯ РЯТУНКОВИЙ ЛІТАК, ЗГИНУЛО П'ЯТЬ ЛЮДЕЙ

З Повітряної Бази МекКорд, у стейті Вашинґтон, звідомляють, що літак Бі-17, який вибрався був на пошукування розбитків з іншого літака, самий розбився на півострові Олімпія, при чому згинуло три члени залоги, а п'ять вирятувалося. Бі-17 щасливо перелетів понад вершок гори, одначе мусів осісти на висоті 6,395 стіп на горі Тейлор і з неї почав спускатися вділ. Саме, коли вже сковзнувся до висоти 5,000 стіп, вибух вогонь і тоді залога мусіла рятуватися, як могла. П'ять вирятуваних приїхали гелікоптером прибережної сторожі. Їх приміщено в шпиталі Порт Анджелес, де вони надіються прийти до здоров'я. Літак Бі-17 повертався саме з пошукування за розбитками транспортового американського літака, який летів понад Тихий океан, везучи військовий персонал з 43 людей в Кореї й Японії, і розбився кого островів Квін Чарлот, при березі канадійської Британі Коломбії з кінцем минулого тижня. З транспортового літака вирятувалося тільки сім людей, а інші пропали. Саме на відшукання тих пропащих вибрався був літак Бі-17 і самий попав у нещастя.

АМЕРИКАНСЬКА МОНАХИНЯ ВПАЛА ЖЕРТВОЮ ТЕРОРУ В ЄГИПТІ

Каїро, Єгипет. — Американська монахиня, сестра Антонія, уряджена Бриджет Ен Тімберс, впала жертвою терористичної кулі в зоні Суезького каналу і американський уряд, через свого амбасадора в Каїро, робить рішучі заходи для вияснення випадку, що може заважити на дальшому розвитку подій в тій запальній частині світу. Сестра Антонія була вбита кулею в серце на сходах манастиря св. Вінсента де Поля в Ізмаїлії, де приміщена школа для британських і французьких дітей. Згідно з твердженнями двох наочних свідків випадку, сестра Антонія була вбита єгипетським терористом, як намагалася перешкодити групі цих терористів кинути гранати на британську позицію під час перестрілки. Єгипетська преса твердить, що монахиня була вбита британською кулею. Британська залога міста негайно оточила цілий район, в якому положений манастир, та придержала понад 40 єгиптян, намагаючись знайти вбивника. Американський амбасадор негайно інтервенював в справі того вбивства в єгипетському уряді і одержав запевнення, що буде зроблене „все можливе" для вияснення випадку та покарання винних. Рівночасно повідомлено, що сьогодні виїде до Ізмаїлії шеф консулярного відділу американської амбасади, Лемар Молінер, який керуватиме американським слідством в цій справі. Свідком вбивства сестри Антонії була м. ін. ігуменя манастиря. Тимчасом, в зоні Суезького каналу продовжуються криваві сутички між британською залогою і єгипетськими партизанами, між якими є багато націоналістичних студентів єгипетських університетів.

ТРИСТАРІЧЧА ПОСЕЛЕННЯ ЖИДІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Ню Йорк. — Комітет, що займається підготовою до святкування тристаріччя поселення жидів на території, яка становить тепер Злучені Держави Північної Америки, буде розширений у такий спосіб, щоб дати спроможність взяти у святі участь найрізнороднішим жидівським групам. Тристаріччя припадає на 1954-1955 рік. Цю дату встановило Американсько-Жидівське Історичне Товариство за секретарювання адвоката Самуеля Опенгайма, який помер 1928 р. Він зорганізував працю для написання історії нюйоркських жидів, що появилася друком в 1909 р. Від появи тієї праці зроблено значний поступ до теперішнього часу, одначе книжка Опенгайма вважається дальше засадничим причинком до історії жидівства в Америці. Деякі історики думають, що жиди приїхали вже разом з Колумбом, а опісля впродовж наступних 150 років вони приїздили сюди одинцем серед інших груп нових іміґрантів. Як окрема група, складена з 23 осіб, приїхала громада жидів з Бразилії в вересні 1654 р. до міста Новий Амстердам, яке тепер називається Ню Йорк. Тоді був уже тут один жид, Яков Барсімсон, який приїхав 22 серпня 1654 р. Громада 23 жидів це були Сефарди, які втекли були до Голляндії з Еспанії й Португалії від еспанської інквізиції. Багато з тих жидів виемігрували до Бразилії, а інші залишилися в Голляндії. Коли британці завоювали Новий Амстердам і перемінили його на Ню Йорк в 1664 р. тоді вже існувала тут жидівська синагога Шіріт Ізраель.

В Ню Йорку багато імпрез – мало публіки

Ню Йорк. — Минулої суботи і неділі в українській громаді в Ню Йорку відбулося багато різноманітних імпрез, але на кожній з них було відносно мало публіки. Можливо — що багато не могли рішитись на котру з імпрез піти і не пішли на жадну. В неділю в залі школи Вашингтона Ірвінґа відбувся влаштований новоствореним Концертним Бюром під керівництвом Романа Мариновича „перший святковий Концерт", в якому взяли участь відомі артисти: оперова співачка Євгенія Винниченко-Мозгова, оперовий співак Лев Рейнарович, скрипак-віртуоз Володимир Цісик і піяністка Леся Вахнянин, що виконали низку сольових і дуетних точок українських композиторів. Того самого дня і в тому самому часі відбувся „Літературний Ярмарок" в домівці ОДВУ, в якому взяли участь: піяністка Оксана Сцібайло, баритон В. Бориско, д-р Л. Мишуга, що говорив про те, як інформувати американців про українську справу, п. Новицький, що дав перегляд подій, та письменник Іван Смолій, що відчитав уривок з ненадрукованої ще повісти. Того самого дня відбувся „Чайний Вечір" в місцевій станиці УСС-ів, на якому ред. Купчинський говорив про свої враження з подорожі до Канади. Впродовж суботи й неділі була теж низка інших імпрез.

НІМЕЦЬКІ ДІПІСТИ ПРИЇЗДИТИМУТЬ ДО 15 ТРАВНЯ

Шікаґо. — Джан В. Ґібсон, голова Комісії Переміщених Осіб виявив, що іміґраційна програма для осіб німецького етнічного походження, скінчиться з 15 травня, отже на півтора місяця скорше ніж було пляноване. Це сказав Ґібсон на відкритті третьої річної конференції для розселення.

СТАРІ ПРИЯТЕЛІ ЗУСТРІЛИСЯ ЗНОВУ

Британський прем'єр Винстон Черчил, завершивши свою місію у Вашинґтоні та попрощавшись з президентом Труманом, приїхав ще на короткі відвідини до свого старого приятеля Бернарда Барука в Ню Йорку, звідки у вівторок виїде назад до Англії. На фото: прем'єр Черчил (зправа) демонструє перед своїм приятелем Баруком (зліва), як він потрапить одною рукою дати собі раду з однаково невідступними палицею і „кубою".

ПОЧАЛИСЯ ПРИГОТУВАННЯ ДО П'ЯТОГО КОНҐРЕСУ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Ню Йорк. — В половині грудня минулого року Український Конґресовий Комітет проголосив, що П'ятий Конґрес Американських Українців відбудеться в днях від 30-го травня до 1-го червня ц. р. в Ню Йорку. Рішення в цій справі винесено на нарадах Екзекутиви УКК в дні 7-го грудня. Рівночасно проголошено, що Конґрес відбудеться під гаслами „всебічної піддержки Злученим Державам в їх боротьбі за найвищі ідеали людства", „за волю України та об'єднання усіх сил для підтримки визвольної боротьби українського народу" і „за право усіх поневолених Москвою народів на самостійне державне життя". В УККомітеті, для полегшення його широкозакроєної акції та праці існують поодинокі комісії в такому складі: 1. Комісія внутрішніх зв'язків, з д-ром Л. Мишугою на чолі та з пп. В. Мудрим, Б. Катамасм, проф. М. Ветуховим, І. Білинським, В. Омельченком, д-ром В. Пушкарем і проф. І. Паливодою у складі. 2. Комісія зовнішніх зв'язків, яку очолює адв. М. Пізнак та в склад якої входять: д-р М. Стахів, И. Лисогір, д-р М. Чубатий, В. Душник, адв. С. Ярема, В. Мудрий, С. Шумейко. 3. Комісія американських зв'язків: голова — адв. С. Ярема; члени: А. Батюк, Олена Лотоцька, проф. Л. Добрянський, В. Душник, адв. М. Пізнак, Є. Рогач, проф. Смаль-Стоцький, С. Шумейко. 4. Комісія підготовки Конґресу: И. Лисогір, В. Мудрий, Ю. Ревай та д-р М. Стахів. Координатором праці усіх комісій є діючий заступник голови УКК, Дмитро Галичин. У зв'язку з Конґресом ці комісії пожвавили свою працю, відбуваючи часто свої наради. Завданням цих комісій є збирати та відповідно впорядкувати велику кількість матеріялів і справ, що їх роздає та вирішує Екзекутива і Політична Рада УКК та важливіші з яких будуть предложені Конґресові в опрацьованій і впорядкованій формі. Підготовка Конґресу та його праця при допомозі відповідних комісій належить до звичайної та оправданої досвідом і практикою форми американського парляментаризму. В своєму часі будуть проголошені теж всі інші, зв'язані з Конґресом та участю в ньому, формальності.

„Український Прометей" – нова газета в Дітройті

Дітройт. — Ту вийшло вже три числа нової української газети „Український Прометей", що називає себе „тижневиком політики, економіки, культури і громадського життя". Головним редактором нового тижневика є п. Павло Маляр, а управителем п. И. Королишин. В першому числі тижневика редакційна колегія називає низку дальших і ближчих завдань та цілей нового видання, м. і.: „стати трибуною змагання до толеранції і співпраці в українській спільноті в Америці", „стати знаряддям творчих і будуючих зусиль українців для добра своєї спільноти на вільній землі Вашинґтона" та з'ясовує в 12 точках безпосередні завдання, включно з боротьбою проти большевизму та проти російського імперіялізму. На заключення Редакція висловлює віру, що її „прагнення дати українцям новий досконалий часопис найдуть зрозуміння і підтримку серед американських українців".

ЧЕРВОНІ В КОРЕЇ ПОГРОЖУЮТЬ АЛІЯНТАМ В СПРАВІ ПОЛОНЕНИХ

Токіо. — Комуністична радіовисильня в Пейпіні повідомила, що комуністичний представник на переговорах в Панмунджом в справі перемир'я в Кореї перестеріг Аліянтів, щоб вони змінили своє становище в справі полонених, або в іншому випадку рахувалися з неуспіхом переговорів. Аліянти обстоюють, що виміна полонених повинна відбутися на добровільній базі та що тільки ті полонені повинні бути репатрійовані, які самі собі того бажають. Комуністи, натомість, домагаються виміни всіх полонених, при чому в їхньому полоні, — згідно з предложеним ними списком, є тільки коло 11,000 аліянтських вояків, тоді коли в аліянтському полоні є понад 130,000 колишніх червоних вояків. Велика частина з цих комуністів в аліянтському полоні благає, щоб їх не відсилати назад до червоних, а частина з них виявила бажання прилучитися до національно-китайської армії ген. Чянґ Кай-ші на Формозі, в якій вони служили раніше, заки їх втягнено в комуністичну армію. Комуністична делеґація на переговорах в Панмунджом вже раніше заявила, що комуністи радше боротимуться „до кінця", ніж мали б погодитися на те, щоб їхні полонені вояки мали бути включені в армію „найзавзятішого ворого китайського народу", ген. Чянґ Кай-ші. Не зроблено жадного прогресу теж на переговорах підкомітету, що обговорює справу ґарантій перемир'я, бо комуністи не відступають від свого домагання права на будову аеродромів на території Північної Кореї під час перемир'я, на що під жадною умовою не хочуть погодитися аліянти, добачуючи в цьому комуністичне бажання приготовитися до нової аґресії. Аліянтський головний командант на Далекому Сході, ген. М. Ріджвей, промовляючи на відкритті південно-корейської військової академії, перестерігав зі свого боку уряд Південної Кореї, щоб він не ставив зайвих перешкод з теперішніх переговорах в справі перемир'я. Південно-корейський уряд виступає проти всякого перемир'я, що не запевнювало б цілій Кореї, отже теж опанованій комуністами північній частині, об'єднаного демократичного режиму, встановленого вільною волею корейського народу під наглядом і контролею Об'єднаних Націй.

НІМЕЧЧИНА ПРОГОЛОСИЛА ПЛЯН РЕМІЛІТАРИЗАЦІЇ

Бонн, Німеччина. — Уряд Західно-Німецької Федеральної Республіки проголосив минулої суботи плян ремілітаризації країни в рамках спільної західно-европейської оборони. Плян передбачує покликання до військової служби коло 400,000 німців у віці від 19 до 21 року життя, що має становити тих 12 дивізій, які Німеччина зобов'язується дати до спільної европейської армії, командуваної ген. Айзенгавером. В заміну за це Західна Німеччина має стати рівноправним партнером західно-европейської оборони й европейська оборонна лінія має бути встановлена на теперішньому східному кордоні Західної Німеччини. Цей плян проголосив через всі німецькі радіовисильні державний секретар для справ безпеки, — Теодор Блянк, повернувшись з Парижа з нарад в справах европейської армії. Німці вже були відзвичаїлись від того роду військових повідомлень і проголошення ремілітаризаційного пляну викликало приблизно такі самі настрої, як викликували повідомлення німецької Бермахт безпосередньо перед вибухом 2-гої світової війни в 1939 р. Блянк так з'ясував плян европейської армії та німецької участи в ній: 1. Европейська армія складатиметься з 43 французьких, німецьких, бельгійських, голландських і люксембурських дивізій, при чому німецький вклад виноситиме 12 піхотних і панцерних дивізій, як теж тактичну авіяцію та прибережну морську сторожу. 2. Найбільшою національною одиницею в тій армії буде дивізія, тоді, коли армейські корпуси вже складатимуться з різнонаціональних одиниць. — В усіх випадках буде повна національна рівноправність. 3. Німецька ремілітаризація почнеться від покликання до військової служби кадрів з колишніх членів німецької Вермахт, що мають бути покликані на добровільній базі.

Одна третина німців живе з допомоги

Бонн, Німеччина. — Статистика виявляє, що одна третина населення Західної Німеччини живе з державної допомоги, не зважаючи на помітні здобутки німецького господарства за останні роки, на стабілізацію валюти та корисного торговельного балянсу. Майже два мільйони живе з безробіття, а 20% цілого населення користає з всякого роду державних пенсій. Все це створює складне положення, одноково, як для держави, так і для самого населення, бо ані допомога безробітним, ані державна пенсія не є досить високі, щоб могти забезпечити цій великій частині населення навіть мінімальні можливості прожитку. Німецькі господарські спеціялісти та аліянтські представники докладають багато зусиль, щоб знайти розв'язку та можливості поліпшення таких невідрадних відносин.

ФОР СТВОРИВ НОВИЙ УРЯД ФРАНЦІЇ

Париж.— Едвард Фор, дотеперішній радикальний міністер юстиції, створив новий коаліційний уряд Франції діставши раніше потрібну заяву довір'я в Національній Асамблеї. Нова урядова коаліція складається точно з тих самих партій, з яких складався попередній уряд прем'єра Плевена, отже без соціялістів, де-ґолістів і комуністів. Новий уряд має 40 міністрів, отже 4 більше, ніж попередній. В його складі є 30 міністрів, які були в попередньому уряді, натомість відмовилися від участи в ньому попередній прем'єр Плевен та міністер фінансів Рене Маєр. В новому уряді є 11 народних республіканців, 9 радикалів, 8 незалежних 3 демократів, 2 лівих республіканців та поодинокі представники менших партій. Пост міністра закордонних справ перебрав знову Роберт Шуман, народний республіканець, заанґажований в низці міжнародних плянів, включно з його власним Пляном Шумана, що передбачує злиття европейської стальної і вугільної індустрій. Теж теперішній уряд, подібно, як і попередній, зданий в парляменті на ласку соціялістів, бо без них він не має потрібної більшости проти опозиційних соціялістів, комуністів і деґолістів. До найпекучіших проблем нового уряду, що вже вчора мав відбути свої перші наради, належатиме справа Тунісу, де почалися націоналістичні заворушення.

НА ЕКРАНІ ПОДІЙ

Український Конґресовий Комітет Америки, зокрема його голова проф. Лев Добрянський, добився в останньому нових успіхів в заступництві української визвольної справи на американському терені. Активна участь в недавній „Все-Американській Конференції для поборювання большевизму" у Мілвокі, пресова конференція з участю конґресмена Керстена і проф. Вирнгема та проф. Добрянського у Вашинґтоні минулого четверга та виступ голови УКК з конґресменом Керстеном і членом Комісії ДП О'Конором на телевізійній публичній дискусії в справі передбаченої Актом Взаємної Безпеки американської допомоги поневоленим Москвою народам у їх визвольних змаганнях, як теж широкий відгомін в пресі всіх цих виступів — це безсумніву черговий великий вклад в допомогу визвольним змаганням українського народу та в очолювану Злученими Державами боротьбу проти комуністичної аґресії.

● Ген. Волтер Бодел Смит, колишній американський амбасадор в Москві і тепер керівник Центральної Розвідчої Агенції, твердив на одному прийтятті в його честь в Ню Йорку минулого четверга, що населення Совєтського Союзу розхоплює на чорній біржі публіковані американським державним департаментом журнали російською мовою. Совєтський уряд формально дозволяє на ці журнали, але вони приходять тільки в дуже обмеженій кількості і виключно до високих державних урядників в Москві. Тільки від них вони дістаються на чорну біржу і там населення купує їх картками, переплачуючи по півтора доляра і більше за одну.

● Після новорічного привіту Сталіна для японського народу, Кремль продовжує підозрілу гру, скеровану правдоподібно на те, щоб втягнути Японію в свої імперіялістичні пляни. Москва формально є ще в стані війни з Японією, бо вона не підписала мирового договору у Сан Франсіско. Проте, совєтський уряд вже запропонував, щоб японці мали в Москві свого кореспондента, вкоротці мала б до Москви приїхати японська торговельна делеґація, а совєтська амбасада в Токіо постійно влаштовує пропаґандивні пресові конференції.

● Уряд Західної Німеччини вже тепер дав до зрозуміння, що він прохатиме більшої американської позички на організацію плянованих 112 німецьких дивізій, що мали б увійти в склад европейської армії після підписання „мирового контракту" між Аліянтами і Німеччиною. В поінформованих колах вважають, що для організації і озброєння тих дивізій потрібно буде приблизно 5,750,000,000 долярів.

● Французька авіяція в Індо-Китаю розгромила „людську вантажну валку", що доставляла на фронт зброю. Французьке командування твердить, що комуністи змобілізували коло 200,000 рабів, на плечах яких доставляється зброю з комуністичного Китаю на фронт в Індо-Китаю.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

САМОСТІЙНІСТЬ І СОБОРНІСТЬ

Самостійність і соборність, проголошені врочисто з волі українського народу 22-го січня 1918 і 1919 рр., стали оправдано найвищими ідеалами в змаганнях української нації. Всі українські ідеологічні рухи і політичні партії, всі українські „ізми" та програми ставлять за свою ціль ту вимріяну самостійність і соборність. Ці поняття включають в українському розумінні все: волю, соціяльну справедливість, господарський добробут та мир, культурний прогрес та невпинний розвиток народу в усіх ділянках і галузях його життя. Державна самостійність та національна і територіяльна соборність є вихідними пунктами до щастя українського народу та передумовами його активної і всебічної участи в змаганні до щастя людського роду.

Це акти, яких не треба доказувати. Вони самозрозумілі для кожного українця і вони доказані річками крови, пролитої в найбільш героїчній і жертовній боротьбі за ці ідеали. „Боротьба українського народу за волю це надхнення для всіх волелюбних людей в усіх країнах" — повторював недавно за іншими американськими мужами посадник міста Ню Йорку, Вінсент Імпеліттері, в своєму різдвяному посланні до українців. Нічого дивного, що кожна річниця короткотривалого практичного здійснення української самостійности і соборности стала одним з найбільших українських всенаціональних свят.

Міжнародне значення і далекосяглість цих українських ідеалів та боротьби за їх здійснення можна оцінити вже хоч би по відношенню до них їх історичного ворога — Москви, тої найбільшої твердині варварства і міжнародних злочинів, без уваги на те, який прапор повіває на Кремлі та хто в ньому сидить. Українську самостійність і соборність Москва вважає найбільшою загрозою в її змаганні до володіння над світом і проти них вона звертає своє головне вістря, не вибираючи в засобах боротьби.

В останньому часі, як міжнародне положення видвигає можливість зміни імперіялістичної варти в Кремлі, спостерігається нову метушню тих, що мають перебрати червону спадщину в Москві. Ми є свідками найбільшого дивогляду в історії. Тоді, коли поневолювання стало міжнародним злочином, коли право на самостійне життя признається навіть найбільш відсталим колоніяльним племенам, коли гомін волі справді громом котиться по світі та творить величню епоху її всевладности, Україна не тільки в неволі, але навіть ті росіяни, які самі втекли від неволі, мають відвагу квестіонувати право українського народу на його самостійне життя. Теперешня метушня білої російської еміграції проти виявленої актами 22-го січня волі українського народу буде записана як нова чорна пляма ганьби в історії нашої доби.

Українська державна самостійність і соборність на практиці ще й сьогодні є тільки мрією та ідеалом. Але вона є фактом в українських душах і серцях та в українських умах. Акти 22-го січня 1918 і 1919 рр. були знівечені на практиці безпощадною і злочинною рукою ворогів, але вони стали національною релігією українців, якої не подоліє вже жодна сила. Є ще багато недомагань, багато труднощів і суперечностей навіть між самими українцями, часто підступно підсичуваних ворогом, є ще деякі прогалини теж в самостійности і соборности української душі та українських умів, але це вже в більшості тільки близни від ран неволі, які в нічому не перерішують здоров'я та сили цілого українського організму.

Недавно на одному приняттю в Ню Йорку один з молодих українців, що виросли та виховались в підсовєтській Україні, оповів свою пригоду з Тризубом. Він не знає, яким чудом цей знак української самостійности і соборности врився йому в пам'ять. Він теж не знав його значення, бо тоді був би не вирізував його ножем на лавці в совєтській школі. Учитель це побачив і попередив, що цей знак закінчив його кар'єру в совєтській школі, але тишком додав, щоб він того знаку ніколи не забував.

Акти 22-го січня вирізали цей знак глибоко в українській душі та українській ментальності. Від цього тільки один крок до дійсности і він раніше або пізніше буде зроблений, без уваги на те, скільки трудів, зусиль, боротьби і крови це ще мало б коштувати. Від цього бо кроку залежить вже не тільки доля і щастя українського народу, але у великій мірі теж майбутнє всього людства. В тому й історична далекосяглість Актів 22-го Січня.

ЧЕРЧИЛ У КОНҐРЕСІ

Британський прем'єр, Винстон Черчил, хоча в його жилах пливе також і американська кров, є проте „чужинцем" в Америці. Але таким упривілейованим, якому единому з усіх чужинців, дано вже третій раз нагоду виступити в Конґресі з промовою. Це не абияка честь! Це також вияв признання для його політичного розуму, бо ж Конґрес — це політичне тіло. А ці політики, як це завважує один з американських журналістів, що зібрались у Конґресі, щоб послухати старого політичного вчителя, нагадували музичних знавців, що зібрались довкола геніяльного пяніста, слухаючи його гри.

Черчила приймали в Конґресі в такий сердечний спосіб, якого не зазнав досі президент Труман. Це теж підкреслено в пресі. Проте з цього не виходить, що Черчил, не зважаючи на свою красномовність і переконливі арґументи, добився в політичному розумінні усього того, до чого змагав. По його промові лондонська преса навіть писала, що Черчил куди більше запропонував Злученим Державам, ніж придбав для Британії. Та це вже така політична мудрість англійців, щоб так реаґувати на свої справжні успіхи. Чейже не улягає найменшому сумніву, що Черчил не вертає до Лондону з порожною кишенею. Хоч як голосно й зручно він запевняв Конґрес, що він не приїхав сюди по доляри, а про щось таке, що багато важливіше, він таки дістав і доляри, поминаючи сталь та різне устаткування, потрібне Англії для воєнного виробництва.

Але не викликав Черчил захоплення у Конґресі, як шукав признання для закордонної політики президента Трумана, а зокрема секретаря стейту Діна Ачесона. Мовчанкою зареаґував Конґрес теж і на пропозицію, щоб Злучені Держави вислали хоча б тільки маленький відділ війська на оборону Суезького каналу. Але зате грімко вітали його заяву, що Британія стоятиме при Злучених Державах, коли б прийшло до перемир'я в Кореї, а комуністи його потім поламали. В такому випадку, говорив Черчил, „наша відповідь буде негайна, рішуча й доцільна". Очевидно надіючись, що подібну відповідь дістане Англія з боку Америки, як Москва буде далі намагатись ліквідувати рештки британської імперії в Азії.

Черчил похвалив Злучені Держави ще й за те, що не дають червоному Китаєві (який Британія визнала) загарбати Формозу і знищити націоналістичний китайський уряд Чян-Кай-ші та його армію. Це був добрий приклад для студій англійської політичної ментальности, їхнього реального підходу до розв'язування складних міжнародних проблем, з поділом роль серед тих, що їх Британія вважає своїми союзниками.

Найважніше, про що йшло Черчилеві, він осягнув. Бо й Конґрес був тої самої думки, що й він: Злучені Держави і Велика Британія (а властиво уся Британська Спілка Націй) мусять іти разом.

Ідучи разом — вони непереможні, заявив Черчил світові від імені своєї країни та Злучених Держав.

Іван Кедрин

НЕ-СВЯТОЧНІ РЕФЛЕКСІЇ

Роковини безумовно двох найбільших подій в новітній історії України використовується щорічно від 34-ох чи 33-ох років для промов і статтей здебільша патріотично-маніфестаційного характеру. Коли автор цих рядків зважується відступити цього року від такого традиційного звичаю, наражуючись на закид, що своїми міркуваннями може псувати святковий настрій, то робить це тільки тому, що ми знаходимось саме у 1952-му році. Ця дата зобов'язує, бо всі познаки на небі й землі вказують, що ми опинились — кажучи образово — якщо не на самому порозі третьої світової війни, то недалеко вже від нього. І коли б навіть погодитись, що таке твердження „дискусійне", то недискусійна є вже правда: під кутом можливости вибуху такої війни приспішується і військова і політична мобілізація світу. Під кутом можливости того нового велетенського зудару, що в ньому будуть боротися дві найбільші потуги світу й дві найбільші ідеї людства, приспішується закулісове формування політичних плянів, — не тільки пропаґандивних гасел, що виправдували б війну та підбадьорювали до пожертв і видержливости, але й таки конкретних політичних плянів, щоб не треба було їх аж так наспіх й без підготови імпровізувати, як це сталося під час другої світової війни, на злощасних конференціях із „добрим старим Джо". Буде ця нова розгра вже в цьому році, чи її ще не буде, проте всі до неї готуються. І ми готуємось. Бодай повинні готуватись. Так, як це лежить у наших силах, у нашій спромозі за тими напрямними, що зобов'язують кожну націю, що її рідна земля і живучі на ній знаходяться під ворожою окупацією, а заступає її перед світом її політична еміґрація та зорганізовані гурти розсіяних у діяспорі земляків, що впустили вже коріння в нові країни поселення. І — послідовно — в такий страшний і відповідальний час може більше підходять холодні роздумування над реальними перспективами реалізації заповітів 4-го державницького і соборницького універсалів, як палкі патріотичні заяви, сполучені зі споминами минулого.

Коли ж приступати до таких роздумувань, то можна стосувати критерії: Один порівняльний — нинішнього стану духовости української нації, нинішньої української зрілости, та тодішньої, з 1918-го і 1919-го року. Кажемо про духовість і політичну зрілість в розумінні державницької свідомости, бо вважаємо цей чинник за важніший, як скількість війська. Бо військо Україна мала тоді — і Українську Галицьку Армію і Дієву Армію УНР, тут і там частини високо-ідейних добровольчих леґіонів, мали — хоч і кволий — державно-адміністративний апарат, свою валюту, свої суди, мали державу. Нині нічого з цього нема, крім руїн, спогадів, леґенди, традиції. Зате маємо саме свідомість українських мас де-де більшу, глибшу, загальнішу і тривкішу. І тому твердимо, що — маючи таку вихідну порівняльну точку — українці, хоч у „соборній неволі", замість соборної держави, знаходяться нині у кращій ситуації, як в історичних тодішніх часах.

Але й може бути друга вихідна точка — реальний шанс української державницької і соборницької концепції на тлі актуальної міжнародної ситуації, зокрема в ЗДА. Очевидно, що українські шанси стоять у тісному зв'язку, так би мовити у відворотно-пропорційному відношенні, з шансами польськими й московськими. Ото ж і тут маємо порівняльний критерій: як стоїть проблема українського соборницького державництва у порівнянні з проблемами великої Польщі й неподільної Росії?!

Ось так ми доходимо до самого ядра справи. Напередодні третьої світової війни, коли йдеться про змаг між двома світами культури — християнізму й безбожницького евразійського месіянізму — і коли йдеться про бути-не-бути світовій демократії чи московському большевизмові, що в різних формах і видах панує на велетенських просторах двох частин світу, напередодні того нового зудару борються три концепції Сходу Европи: 1) українська державницько-соборницька, згідно з актами, що їх роковини святкує сьогодні ввесь український світ, концепція, оперта на принципах самовизначення української нації на її етнографічних територіях, переведеного в революційних роках 1917-21. Це не тільки змагання українців до відбудови своєї держави, а іменно концепція, бо передбачує замість колишнього царського і нинішнього совєтського державницького монструма — цілий ряд національних держав. Вони задовольнили б природні політичні аспірації поярмлених Московщиною народів та раз назавжди перекреслили б небезпеку відродження московського імперіялізму в будьякій формі і під будь-яким, щораз змінливим (досі ми мали панславістичний і інтернаціональний) плащиком. 2) Друга концепція — великої Польщі, що грала б знову, як плянувалось у Версаї, керівну ролю на Сході Европи, а цю великість має створити максималістична доктрина всієї нинішньої польської політичної еміґрації, що хоче мати на заході нинішні межі (з Вроцлавом і Щеціном), а на сході — кордони з-перед 1939 року, себто „східні креси", зі Львовом і Вильном, як „польськими" містами. 3) І третя концепція — існування далі єдиної і неподільної Росії, з демократичним, замість комуністичним, ладом. Як відомо, польська еміґрація допускає (теоретично, отже теж сумнівно) щонайвище розмови з українцями на тему автономії східної Галичини, московська еміґрація допускає що-найвище федералізм із імлистим „волевиявленням" народів (після сформування російського державного центру!). Ясно, що маючи діло з „принциповими" максималізмами обох наших сусідів українським коштом, і то з такими гіпотечними „уступками" для українців, які самою своєю термінологією (автономія в Польщі чи федерація в Росії) скомпромітовані (бо служили вже саме як плащик обом тим імперіялізмам), — українська політика не має просто площини для безпосередніх таких розмов із своїми історичними сусідами, у висліді котрих безпосередньо заінтересовані народи могли б самі накреслити політичне обличчя Східньої Европи, спільно і взаємно порозумівшись, думаючи про майбутнє згідливе сусідське співжиття, а не про війну одного проти другого, вирішування зброєю спірних

(Закінчення на стор. 3)

Петро Ромен.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

МОСКОВСЬКА „ЛИТЕРАТУРНАЯ ГАЗЕТА" ПІДТЯГАЄ УКРАЇНСЬКУ „ЛІТЕРАТУРНУ ГАЗЕТУ".

Московська „Литературная Газета" помістила велику статтю свого спеціяльного кореспондента В. Владка під назвою „За чотири місяці", у якій гостро критикує українську „Літературну Газету" за те, що вона не здійснює своїх обіцянок виправити свої помилки, які викрила і на які вказала большевицька партія. „Минуло вже чотири місяці, — зауважує кореспондент, — як українська „Літературна Газета" у відповідь на критику партії писала:

„Редколеґія приймає критику своїх помилок і прийме всі заходи для їх усунення і створення таких умов, за яких вони більше не могли б повторюватись. „Літературна Газета" прикладе всіх зусиль, щоб стати трибуною дійсно бойової, большевицької, принципової і високоідейної критичної думки, нетерпимої до ідеологічних викривлень. („Літературна Газета" від 19-го липня 1951 р.).

Як же здійснюється ця заява? У відповідь на це питання кореспондент пише: Літературна Газета ухиляється містити статті, які відповідали б тій заяві. „Таких статтей не було. Виявляється, що „Літературна Газета", як це не дивно, була єдиною великою українською газетою, яка не дала ніякої критичної статті про найсерйозніші ідейні помилки В. Сосюри, які були виявлені в статті „Правди" „Проти ідеологічних викривлень в літературі". Далі кореспондент московської газети пригадує редакції української „Літературної Газети", що на Україні було виявлено також чимало недоліків у перекладницькій праці видавництва. Москві мало того, що вона перетворила Україну в „націю перекладчиків" з російської мови. Вона домагається, щоб і сама українська мова була якнайбільше русифікована. Україна чинить проти цього спротив. Це видно з дальших слів кореспондента московської газети, який пише, що ті недоліки в перекладах „слід кваліфікувати політично, тому, що й тут це є прояв рецидивів буржуазно-націоналістичних тенденцій. Але „Літературна Газета" як і раніш, уникає політичних оцінок". „Якщо ж в „Літературній Газеті" і зустрічаються зрідка плітичні оцінки, то це буває лише в статтях, у яких говориться про явища, що були вже розкритиковані раніше. (Москвою, після чого мовчати вже ніяк не можна).

Так було із статтею про помилки Ю. Кобилицького і із статтею про помилковий виступ журналу „Жовтень"). „Літературна Газета" від 26-го липня і 13-го вересня).

„Чотири місяці тому відбувся шостий пленум правління Союзу совєтських письменників України, скликаний для обговорення стану української совєтської літератури у зв'язку з статтею в „Правді" „Проти ідеологічних викривлень в літературі". Пленум виявив недопустиме відставання української критики і зобов'язав президіюм Союзу „корінним чином поліпшити роботу друкованих органів Союзу", головним чином — критичних відділів журналів і „Літературної Газети". Що ж змінилося за цей час? За винятком двох серйозних і глибоких статтей, критичні відділи українських журналів як і раніш заповнюються малозначними рецензіями, випадковими і поверховими". Кореспондент московської газети відзначає лише статтю М. Шамоти в ч. 8. „Вітчизни" — „За слово правдиве і цілеспрямоване" як цікаву і змістовну. „В цій статті автор розглядає мовні засоби українських совєтських письменників з „принципових позицій" і гостро критикує „недостатню соціяльно-історичну, політичну конкретність мови в творах М. Рильського, І. Виргана, К. Гордієнка, В. Сосюри, А. Трипольського, „На позитивну оцінку заслуговує, — в очах московського кореспондента, — також стаття І. Кисільова „Образ партійного керівника в українській совєтській драматургії" („Вітчизна" ч. 10). „Крім цих двох статтей, читач не знайде у всіх чотирьох українських журналах („Вітчизна", „Дніпро", „Жовтень", і, „Радянська Україна") більших принципових виступів у найважливіших літературно - політичних темах. Ці теми як і раніш лишаються поза полем зору редакцій журналів або розробляються поверхово". Як зразок такої літературної критики В. Владко наводить таке місце з рецензії Б. Буряка: „Вірш... написано без будь-якого хвилювання, холодно, без знання життя, за штампом, з допомогою якого пишуться всі погані вірші".

Московський кореспондент обурюється: „Що це за всеобіймаючий штамп для написання „всіх поганих віршів", Б. Буряк не пояснює. А шкода: можливо тоді з'ясувалось би, що цей універсальний штамп вживається також для написання поганих критичних статтей".

Кореспондент московської „Литературной Газети" не дуже задумується над причинами жалюгідного стану і української „Літературної Газети", і українських літературних журналів, і української літературної критики. Він дає типову штамповану відповідь: не виконано вказівок партії. Слабе керівництво. Недостатня ідейно-виховна праця серед письменників. В дійсності, положивши руку на серце, слід би сказати якраз навпаки: саме завдяки тому керівництву партії, тим вказівкам і тій ідейно-виховній праці українська література і українська літературна критика є в такому страшному занепаді. Бо політика партії скерована проти дійсно української літератури і суперечить переконанням і уподобанням українських письменників. Москву налякав поетичний заклик. В. Сосюри „Любіть Україну", а в серцях українців той заклик знайшов щирий відгук і симпатії. Як же можуть українські письменники виконувати вказівки партії і критикувати В. Сосюру за те, з чим вони з ним солідарні? Українські письменники не пишуть від щирого серця, а продукують твори за виробленим штампом. А хто до того штампу змушує? Критики не пишуть глибших статтей. Бо для цього потрібно вільної думки. А хто ту думку скував директивами партії і за найменший прояв її пришиває ухил? А хіба це випадок, що українських письменників навчає про, що писати і як писати московська „Правда" і московська „Литературная Газета"? Ось тут і є причина занепаду української літератури і української літературної критики.

Віктор Приходько.

МОЇ БОРГИ

(Образки з недавноминулого України).

1)

Людина живе й зустрічає на світі інших людей, що зробили їй щось доброго. А буває, що чоловік і не подякує як слід: не розуміє зробленого йому добра, не уміє вчасно й належно оцінити його. Отож і залишається те на людині боргом. Таких кілька боргів маю і я. Тож треба колись віддячитись.

Було це в мирних і спокійних часах, ще до першої Російської революції 1905 року, — значить, в році 1901 й далі. Коли у Кам'янці Подільському, десь на початку червня місяця, кінчалися науки та іспити в Кам'янецькій Духовній Школі, в Подільській Семинарії та хлоп'ячій і жіночій гімназіях, то в наше подвірря вкочувався широкий „шарабан", а на ньому возсідав, у чорній запорошеній рясі, із священичим хрестом на грудях, отець Петро Феонович Ступницький. Ми всі, наша численна родина, брати й сестри — учні майже усіх Кам'янецьких шкіл, — радісно вибігали на двір, цілувалися із чорним і зарослим о. Петром, віталися з фурманом Михайлом, гладили коней і взагалі робили великий гамір: це приїхав „дєдушка" за нами, забрати нас на ціле літо до себе, у село Чабанівку Ушицького повіту, де він був священиком. Яким „дєдушкою" був нам о. Петро я і досі, признатись, твердо не знаю, в кожному разі, не рідним, а так десь двоюродним чи троюродним. Скоріше це був старий знайомий наших батьків, ще з Ярмолинець і Проскурова, де о. Петро був дияконом. А коли здійснилась життєва мрія о. Петра Ступницького — і він став священиком і дістав самостійний приход із церковною землею, 28 десятин, із домом, в якому було аж 5 кімнат, із садом, де були яблуні, груші, вишні і черешні, то тоді й почалось наше кожнорічне гостювання у селі Чабанівці...

Але про все це треба розповісти докладно, бо теперішній народ „непонімающий" і не уявляє і не розуміє цього, що і як ділялось 45 літ назад. Отож, в старі часи, бути священиком, треба було, нормально, скінчити духовну школу й духовну семинарію. Але був ще й інший шлях. Можна було лише скінчити духовну школу або навіть мати лише „домашнє образованіє". Але тоді чоловік відразу не міг бути священиком. Він йшов у „псаломщики", себ то в дяки. І так дяком і кінчав своє життя: бідно-бідно, а всеж жив краще від середнього селянина: мав поле, город, садок, „причтові постройки", себто дімок і клуню і стайню, а ще, крім того, „жалування" 50 рублів на рік й четвертину „доходів" за „треби". Себто, коли священик дістане за хрестини карбованця, то 25 копійок має дати „псаломщику", коли люди принесуть до церкви 8 калачів, то два повинен дістати псаломщик, а коли на „Спаса" люди знесуть до церкви кілька мішків яблук, грушок та сливок, то, знов таки, четвертина належиться псаломщикові. Ділить це добро „по справедливости" церковний староста, — священик при тому не буває, бо йому „не випадає", але псаломщик може бути і свого добра допильнує.

Але дяк дякові не рівня: більшість їх з „домашним образованиєм", мають купу дітей, сварливу дячиху і дбають лише про хліб насушний. Але бувають і молоді, — з добрим голосом, з ліпшим „образованиєм" і мають „сильні лечі" (о. благочинного), — їм родичі не дозволяють заснути на дяківстві, — вони мусять старатися на диякона, а потім „держати екзамен" на священика. Воно легко сказати: „держати екзамен"! Держи його, коли ж це тобі повно всяких наук: і священне писание, і церковна історія, і догматика, і літургія, і гомілєтика і ще та ще — всіх і не згадаєш. А „екзаменатори" — страшні семинарські „приподаватели" і губерські консисторські протоієреї: предстань перед ними! І бідний „кандидат" в далекій Олексіївці, Гайсинського повіту схопиться вночі увесь спітнілий, скулиться і... все відкладає той „екзамен" та відкладає...

А життя біжить, не чекає: тут і жінка й діточки й біда тисне і амбіція гризе: щож ти, Степане Івановичу, — мовить жінка, — коли брав мене, то казав, що за рік поїдеш до консисторії „на екзамент", а оце вже й п'ятий минає, а ти нічого не думаєш. Подивись, Самчинецький дяк, — хіба тобі рівня, — а „дерзає", не оглянешся і попом буде!...

Отож і о. Петро — про священство мріяв, але „дерзати" боявся. Мав добрий голос, був дияконом в Ярмолинцях, потім в Проскуровському городському соборі, умів керувати хором, але до священства було далеко... Священне писаніє, біблія, тексти, гомілєтика... куди ж тут було до гомілєтики, коли Ірина Захарієвна — добряча й мила жінка — привела вже гурток дітей, що родились, хорували, уміради і знову родились... А дияконське помешкання біля Проскуровського собору — маленьке, повернутись і церковної землі нема, і садка нема і колачів нема — все купи за готові гроші! І „зєло" мучився о. Петро — і тексти учив, і літурґіку перегортав і екзаменаторів — Несоловського та Корсуновського у снах жахався і до Кам'янця, до Консисторії, наїздив — все радився та прислухався та поучався, — аж одного дня представ ні живий ні мертвий перед „Комісією". І здав, здав екзамен на священика!... Бо о. Петро був чоловік богобоязний, життя чесного, многосімейний і Бог йому допоміг!...

Отож, діставши парафію у Чабанівці, Ушицького повіту, о. Петро і зажив у добрі та достатку. Дарма, що парафія була маленька і землі було небагато, але о. Петро не рахував і не підраховував. Ціле життя мріяв він удостоїтися стану священичого і парафію мати, — а тому й маленька парафія видавалась йому, як маєток поміщицький. Та й Ірина Захарієвна не дармувала, — матушкою стала і хазяйство відповідне запровадила. Тут вам і корови, і свині і телята, а скільки того дробу, що й не перелічиш... Кури, гуси, качки і курчата. А до того ще й „доход" з церкви та з „треб"... тут і колачів нанесуть, і цукру та меду у піст та „на спасівку", і курку до „виводу" і „око" горілки, як прийдуть „шлюб годити"...

Отож, куди усе це подіти? Правда, практичні та скупенькі матушки знали тому всьому лад дати: калачами курей та дріб годували, вареними яйцями курчат та каченят напихали, а грушки та яблука жидам у містечко продавали. Але Ірина Захарієвна та о. Петро були люди зовсім інакші — щедрі та добрі. Куди все те дівати? Хоч своїх дітей троє — Франя, Ваня і Катруся, — але стане дітям, стане й чужим... хай прийдуть на літо, погуляють і нам у Чабанівці, веселіш буде.

Отож, десь на початку червня, коли у Кам'янці всі „екзамени" кінчались і школи зачинялись, велів о. Петро фурманові Михайлові запрягати коні у великого „шарабана" і вдосвіта виїздив до Кам'янця „за дітьми". З Чабанівки до Кам'янця було сорок „верстов", тож десь біля полудня „шарабан" з о. Петром в'їздив у наші ворота, викликаючи велику радість, гамір і метушню.

Батько й мати, як годиться, достойного й милого гостя приймали, о. Петро хрестився, сідав за трапезу та з батьками гуторив. А потім йшов до міста щось по наказу Ірини Захарієвни у жидів накупити. Ми ж за той час мали зібратись, свої речі спакувати, щоб у три години вже вирушити, аби „на ніч" бути вдома, „бо дорога далека".

(Продовження буде).

5-РІЧЧЯ ПРИБУТТЯ ПЕРШИХ СКИТАЛЬЦІВ ДО АМЕРИКИ

В другій половині 1946 року почали прибувати до Злучених Держав Америки перші українські скитальці другої світової війни. Вони прибували тоді в малому числі, окремими родинами, на афідевіти виставлювані їх рідними, що перебували в Америці вже десятки років. Тільки з початком 1949 року наплив скитальців до Америки набрав масового характеру після ухвалення і введення в життя американського закону про допущення до ЗДА кількох соток тисяч скитальців з Европи.

Відчасу прибуття перших наших скитальців до Америки минуло в 1951 році 5 років. Окремий Комітет створений за ініціятивою Головної Управи „Самопомочі" в Ню Йорку з представників громадських організацій новоприбулих задумував відзначити св'яточно цей малий ювілей в осені 1951. Але на цей якраз час мало відбутися повторення в Ню Йорку імпрези ЗУАДКомітету відбутої у Филаделфії з нагоди конвенції. Виходячи зі слушного заложення, що не годиться влаштовувати в короткому відступі часу дві окремі імпрези в тому самому місяці, імпрезовий комітет уступив першенство ЗУАДКомітетові й переложив дату святкування в Ню Йорку накілька місяців. Остаточно встановлено дату ювілейних святкувань в Ню Йорку на кінець лютого 1952. Вершковою точкою святкувань буде святочна академія в неділю 24 лютого 1952. Подрібна програма буде вкоротці оголошена.

Здавалося б, що 5 років часу— це за короткий період для святкування ювілеїв. Так воно й дійсно давніше бувало. Тепер життя пливе скорішим темпом, в цьому самому часі більше діється, сучасних 5 років—це не ті самі роки, до яких привикли наші батьки й діди. Святкування 5-річчя покривається в нашому випадку майже цілком точно з закінченням переселенчої акції з Европи до Америки. З кінцем лютого 1952 опиняться вже в основному всі наші скитальці, які мали дані на переїзд до Америки, на американській землі. Цей факт дозволить осягнути спільними силами задумані цілі ювілейних святкувань.

Яка ж це ціль: вона подвійна.

Перше: скласти організованим порядком подяку американському урядові за допущення наших скитальців на вільну американську землю, переселенчим організаціям за їхні труди при технічному переведенню переселення десяток тисяч скитальців, а вкінці шляхотним спонзорам, які виставленням афідевітів чи ашурансів, одинокі вможливили їм в'їзд до Америки та влаштування нового життя. Закінчення масової еміґрації до Америки якраз найбільше надається до винесення такої маніфестаційної подяки. Часопис новоприбулих „Новий Світ" друкує понадто індивідуальні подяки новоприбулих спонзорам.

Друге: Велика маса новоприбулих, які тут вже живуть 5, 4, 3 чи навіть хоча б лише два роки чи менше, внесла в українсько-американське громадське культурне й наукове життя без сумніву багато нових вартостей. Ювілейні святкування мають підвести одночасно бодай приблизні підсумки цього, що принесли новоприбулі доброго й цінного з собою. Ясно, що люди, які приїхали в останніх днях чи тижнях, не могли ще тут проявитися. Картина життя усіх нових іміґрантів не може бути ще цілком повна. Це могтиме статися тільки при святкуванню чергового ювілею, але годі передбачити, чи тоді не наступлять великі зміни у світі.

Гідне відсвяткування ювілею 5-річчя причиниться напевно до затіснення дружних зв'язків поміж новою і старою іміґрацією в Америці та покаже усім, що новоприбулі не забули ще, хто їх до Америки спровадив.

В організації імпрези беруть участь такі товариства й установи: Літературно - мистецький Клюб, хор „Думка", хор „Боян", хор „Трембіта" (Нюарк), Українське Лікарське Товариство, Товариство Українських Інженерів, „Пласт", „СУМА", Відділ „Провидіння", „ООЧСУ", ОДВУ, Гетьманська Організація, „Соборна Україна", Студентська Громада, Кредитова кооператива „Самопоміч". Запрошені до співпраці всі інші товариства.

Ю. Ф.

● **Третій тунель з Ню Йорку попід ріку Гудсон плянує Влада Порту Ню Йорку, призначаючи на це $200,000,000. Окремо вирішено розширити теперішній тунель Линколна, що веде з Ню Йорку до Ню Джерзі близько 33 вулиці. Перший тунель — це Голанд Тунел коло вулиці Канал.**

ВІД ВАШОГО ЗГОЛОШЕННЯ ПЕРЕДПЛАТИ ЗАЛЕЖИТЬ ПОЯВА НОВОГО ЛІТЕРАТУРНО - МИСТЕЦЬКОГО ТИЖНЕВИКА „СВОБОДИ". ВИШЛІТЬ ЙОГО НЕГАЙНО!

За одне свято української жінки-героїні

Десятого лютого в Стайвезен Гайскул у Ню Йорку відбудеться свято Ольги Басараб, символу жінки-героїні. Здавалося б, що немає нічого незвичайного в цьолу, бо ж кожного року в лютому місяці відзначаємо пам'ять Ольги Басараб і жінок, що загинули за Україну.

Та цього року є дещо нове в самій організації цього свята. Його організовують не кожна організація окремо, в своєму кутку, але дванадцять жіночих товариств і відділів у Ню Йорку.

Таким чином, зроблено перший крок до того, що вже давно треба було зробити, щоб серед наших загально-національних свят, під час яких ми віддаємо шану героям і діячам, був бодай один день присвячений жінці, тій жінці, що, не боячись смерти, пониження і тортур, твердо стояла на своєму пості в обороні України і для її визволення.

Це можливо тільки тоді, коли різні жіночі організації спільно почнуть запроваджувати цю нову традицію загальної, а не тільки з боку жіночих організацій пошани і чести для української Жінки-Героїні.

Тому треба тільки вітати цей почин нюйоркського зорганізованого жіноцтва об'єднати свої сили для того, щоб спільно, в настрою дружби і солідарности прийти на свято, де мають вшанувати Жінку-Героїню.

Не всім дано досить відваги для героїзму ,не всіх і доля поставила в таке положення, де треба було той героїзм виказати. Але всі мають змогу — і повинні! — згуртувати свої зусилля для праці на українській народній ниві, всі мажуть докласти спільних зусиль для звеличання пам'яти наших героїнь, і в їх прикладі, в їх вчинках — знайти велику моральну наснагу для дальшої праці і боротьби. Згуртувати свої зусилля для спільної справи — і тим дати приклад всім тим, що не розуміють важливости нашого часу, що ставлять вузько-партійні чи вузько-організаційні інтереси вище за загальну справу.

Багато говориться про консолідацію, і багато вже зроблено для тої консолідації, але найкращий спосіб навчитись поважати і миритися одним з одними — це спільна, спокійна праця для народної справи. В цьому відношенні, влаштування нюйоркського свята О. Басараб добре вже тим, що тут засіло при спільному столі не тільки кілька жіночих організацій, а й кілька жіночих відділів наших партійних організацій, як ОУРДП, ООЧСУ, та Український Золотий Хрест, що тісно пов'язаний з ОДВУ.

П'ятилітня практика на еміґрації в Німеччині показала, що тільки того роду консолідація дає тверді наслідки. Спільна праця над влаштуванням свята, під час якої є змога побачити і познайомитись різним групам, які досі працювали головно у своїм власнім колі, це теж крок вперед у справі наших змагань до загального об'єднання.

Треба тільки побажати, щоб цей приклад нюйоркського жіноцтва підхопили жіночі товариства в інших місцях, де скупчена українська еміґрація, та щоб таким чином підтримали добру думку загально-громадського святкування Дня Української Жінки-Героїні, в лютому місяці кожного року.

Л. І.

Не-святочні рефлексії

(Закінчення зі сторони 2)

проблем та нове під'яремлювання, у будь-якій формі.

І це ще важніша проблема, як проблема виключно лише української державности на її природних землях. Бо це саме проблема вигляду цілого Сходу Европи і майбутности трьох найбільших тамошніх сусідських народів. І поляків і москалів манять нині знову міражі пактів в Андрусові (1667) і Ризі (1921), де — в обох тих випадках — поділено просто українські землі, не питаючи волі українського народу, та маючи на увазі тільки і виключно здійснення свого максималізму — коштом України. І нам, українцям, закидують теж політичний максималізм, що його формулюють, мовляв, універсали про державність і соборність. Але яка різниця між нашим і польсько-московським максималізмами: бо ж навіть найгірші вороги не закидують українцям, що вони посягають на чужі землі, що Україна має претенсії до не-українських територій! І навіть самі поляки та москалі не покликаються на право етнічного принципу, тільки на історичні чи економічні арґументи!

Сама логіка казала б, щоб у такий час, як нині, всі сусіди ладнали свої спори безпосередньо і виявляли поміркованість та зречення своїх максималістичних позицій, як таких, що не виправдались у минулому і грозять новими нещастями в будучому. Але, насправді, замість такого безпосереднього ладнання — маємо виключно лише надії на чужі чинники: і польська і російська еміґрація покладаються на своїх протекторів і вірять, що вони доможуть їм зреалізувати знову їхній максималізм — коштом України. Коли ж у цій ситуації є також українські оптимісти, то цей оптимізм опертий на таких надіях: 1) що Захід не конче мусить **вічно** повторювати свої старі промахи і потурати промахам, і, навчившись вже багато, мабуть ще навчиться, що треба й у практиці здійснювати тезу самоозначення народів та практично внеможливити відродження московського імперіялізму, 2) що український нарід це не фікція і що він також матиме голос і що з цим голосом прийдеться рахуватися всім, — хто схоче чи не захоче. Бо 4-ий і соборницький універсали — це направду не були фікції.

● **„Інфантерійний Хор",** складений з 32 ветеранів другої світової війни виступив з повним успіхом в Карнеґі Голл у Ню Йорку. Дириґент, Лінард де Пор, дістав признання за знаменитий добір пісень, співаних без акомпаніяменту.

ПОШИРЮЙТЕ „СВОБОДУ"

ВІСТІ з Н.Т.Ш.

ШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТИ БЛ. П. О. ЙОСАФАТА СКРУТЕНЯ

Заходами А. В. НТШ відбувся дня 15 грудня 1951 в Ню Йорку вечір присв'ячений пам'яті недавно померлого в Римі дійсного члена НТШ бл. п. о. Йосафата Скрутеня ЧСВВ. Ціла низка доповідачів познайомила присутніх з життям і творчістю покійного історика.

Професор Микола Чубатий відкрив засідання й накреслив коротко відносини на рідних землях в 19. ст., початки діяльности НТШ, працю бл. п. о. Скрутеня, як редактора Записок ЧСВВ, його іменування дійсним членом НТШ на внесок проф. І. Крип'якевича та його працю в НТШ. Пам'ять о. Скрутеня, що відійшов до Пантеону цих трьох останніх поколінь науковців, які клали підвалини під відроджене українське культурне життя, вшанували присутні повстанням з місць.

Проф. д-р М. Андрусяк подав огляд історичної праці о. Скрутеня, що почав свою наукову діяльність від дослідів життя св. Йосафата Кунцевича. Пізніше подавав о. Скрутень в Записках ЧСВВ життєписи Василія з т. зв. „рукописи митрополита Кишки", яких авторство приписав він його сучасникові о. Антонієві Завадському ЧСВВ. Досліджуючи творчість Юліяна Добриловського прийшов о. Скрутень до висновку, що Добриловський був предтечею Котляревського і Шашкевича в українському письменстві. Врешті займався о. Скрутень дослідами над діяльністю митр. А. Шептицького. Вкінці подав д-р Андрусяк спогади про о. Скрутеня, як редактора Записок ЧСВВ.

З черги поділився д-р Василь Ленцик з присутніми своїми спогадами з часів співпраці з пок. історикoм в Археографічній Комісії в Мюнхені 1946 р. О. Скрутень був тоді головою цієї Комісії, проф. Оглоблин містоголовою, а д-р Ленцик секретарем. Пок. о. Скрутень опрацював і виголосив був тоді цілу низку цінних і інтересних доповідей, з яких в першу чергу назвати треба „Україніка в західно-европейських архівах", а крім того „Митрополит Петро Могила і митрополит Андрей Шептицький".

Вкінці проф. Володимир Січинський схарактеризував постать о. Скрутеня на основі своєї довголітньої знайомости з Покійним. Побіч суто наукової діяльности займався о. Скрутень з успіхом також орґанізацією наукового й культурного життя. Як редактор Записок ЧСВВ не відмовляв він місця авторам-науковцям, які писали на теми української культури взагалі та ніколи не обмежував тематики Записок до Василіянських питань. Проф. Січинський ілюстрував свої спомини показом видань о. Скрутеня та відчитанням деяких уривків його листів.

Заключне слово проф. Чубатого нав'язувало до діяльности бл. п. о. Скрутеня та заторкувало деякі актуальні питання релігійного життя у світі, а зокрема в Америці.

НАУКОВА ДОПОВІДЬ ПРОФ. АНДРУСЯКА

Дня 15. грудня 1951 виголосив в Ню Йорку проф. д-р М. Андрусяк доповідь на тему: „Минула літа Ярославля". Доповідач подав, що наведена цитата з „Слова о полку Ігореві" є „номінатівус абсолютус", що подібно як латинський „аблятівус абсолютус", грецький „ґенетівус абсолютус" і наведений проф. Ковалевим „датівус абсолютус", в українській мові заступає часове речення. У зв'язку з тим зміняється інтерпретація тексту в „Слові о полку Ігореві", бо „січи Троянові, коли минулися літа Ярославля" були саме княжі усобиці викликані Олегом Святославичем Гореславичем. З того випливало б, що „Трояна" слід уважати за бога війни. Проф. Андрусяк подав інтерпретації тих місць з „Слова о полку Ігореві", де згадується Троян.

РОСІЙСЬКА РЕАКЦІЯ НА ЗАКЛИК НТШ В СПРАВІ ДОМУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Недавно опублікований в пресі заклик А. В. НТШ в справі збірки на Дім Української Культури, а ще більше ствердження, що ця справа вже близька реалізації, викликали різку реакцію в кругах російської еміґрації в Америці. „Новоє Русскоє Слово" надрукувало з кінцем грудня 1951 довшу статтю підписану „А. С. Андриенком-Полтавець" п.н. „Украинская наука и украинская политика". Автор статті накидається на голову Американського Відділу НТШ проф. Чубатого у зв'язку з його пляном створення в Ню Йорку Дому Української Культури, в якому повстав би науковий центр, що координував би українську науково-дослідну роботу в аспекті актуальности тематики і тісної зв'язи тієї роботи з осягами української науки трьох минулих поколінь українських учених.

ЖЕРТВИ НА ДІМ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В ЗДА

Починають напливати дальші жертви на Дім Української Культури. Громадянин Теодор Чорній з Балтімор, Мд., надіслав сто долярів і став таким чином четвертим з черги членом-Добродієм ДУКультури. Перші три члени-Добродії ДУК це: д-р Ярослав Макарушка, д-р Борис Филипчак і п. Яків Удич.

СРІБНИЙ КЛАД

Володимир Бойко, колгоспник з с. Черниxівці, Збаразького району, на своєму городі викопав старовинні монети 1659-1660 рр. Близько 4 кґ. монет та глечик, в якому вони зберігалися, перебрав Тернопільський краєзнавчий музей.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Союзовий Концерт.

Щоб дати гідний початок і розгін в організуванні нових членів, відділи У. Н. Союзу в Рочестер влаштували „Союзовий Концерт" в неділю, дня 16-го грудня.

В концерті взяли участь Церковний Хор Боян під проводом проф. К. Цепенди, Національний Хор під проводом д-р Мирослава Матковського, і група бандуристів 20-го відділу ОДВУ. Виступали теж: Діяна Міщук—сольо на акордіоні, Евгенія Когут і Анна Гунька—народні танці, Марія Климко і Анна Парута—вокальний дует. Отже, попсувалися найкращі сили Рочестерської громади, тому і не диво, що галя Українського Американського Клюбу була заповнена.

Голова концертового комітету, п. Михайло Мельник, привітав гостей короткою промовою, а тоді слідували в порядку і без проволоки, одна за другою, точки програми, що вповні задоволяли публіку та здобували рясні оплески.

Головний радний У. Н. Союзу, п. Василь Гузар, привітав гостей і представив головного секретаря У. Н. Союзу, п. Г. Германа, як запрошеного промовця. В своїй промові про У. Н. Союз, п. Герман згадав про піонерську працю нашої заслуженої організації в розбудові українських громад в Америці та про користі, які Союз дає своїм членам. Але ці користі, говорив головний секретар, ще не задовольняють нового члена, бо він вступив до 65-тисячної організації, щоб мати товариство в часі радости і розраду в журбі, а це може дати йому тільки його відділ. Промовець подав кілька проєктів, як зробити відділові збори цікавими, щоб члени інтересувалися своєю організацією і не покидали її.

В часі концерту приявні віддали честь б. п. Миколі Мурашкові, колишньому гол. предсідникові У. Н. Союзу. Концерт почався американським гимном а закінчився українським.

По концерті відбулася конференція урядників всіх відділів в Рочестер, під час якої обговорено справи організації, а урядники приобіцяли взятися до праці над приєднуванням нових членів.

Гість.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА.

На Народний Фонд на 1951 Рік Зложили:

ЛИСТА ч. 21 (по день 24. жовтня 1951.)

КАЛІФОРНІЯ:
Бельмонт: Микола Кіс $10.
КОННЕКТИКАТ:
Бріджпорт: Артим Тимощук $10.
Гартфорд: Яким Романів $10.
Віллімантик: Осередок СУМА $10; По $10: Олександра Биковець, Мирон Дмитришин, Еміліян Дущинський, Іван Грамяк, Омелян Граб, Мирон Краковецький, Василь Курник, Петро Лехман, Володимир Лисак, Гнат Мартиняк, Юліян Михайлюк, Володимир Новицький, Трофим Пятничка, Марія Русин, Іван Шпіка, Михайло Шулевський, Степан Тарасюк, Федір Войтків, Параскевія Жебак; по $5: Юрій Дорош, Микола Каспер, Богдан Матвіїв, Іван Науменко, Василь Тимків, Мирон Зелез.
ІЛЛИНОЙ:
Шікаго: Стефан Куропась $50; Ігнат Кутко $40; Роман Смук $25; Василь Іващук $20; Остап Держко $15; по $10: Стефан Буркулик, Михайло Дереч, Юлія Дубицька, Юліян Дубицький, Павліна Гаврон, Павло Головатий, Павло Гринчишин; Кирило Ільчишин, Василь Керичинський, Ілько Козак, Микола Левчаник, Питро Мацько, Филимон Маккевич, Панько Маршалок, Василь Матвіїв, Осип Пляцушок, Іван Снігір, Іван Цолтан, Михайло Уличний, Петро Василів, Василь Ваків; по $5: Олекса Чучман, Юліян Герасимюк, Дмитро Кушніренко, Роман Леськів, Теодор Войтович.
І. Газель Крест: Михайло Патронік $10.
КЕНТУКИ:
Глазґоу: д-р Михайло Наболотний $10; д-р Тамара Наболотна $10; Кароліна Шемчук $5.
МАССАЧУЗЕТС:
Бостон: Федір Григоренко $10; Марта Григоренко $10.
Протон: Порфір Дрейд $10.
МІШІҐЕН:
Дітройт: Яків Реміннй $5.
Гемтремк: Василь Чикаловський $10.
Лапір: д-р Е. Лебедович $10.
Норт Порт: Андрій Процак $10.
Рояль Оук: А. Чеганський $1.
НЕБРАСКА:
Омага: По $10: Мікс Депа, Василь Дидик, Дмитро Грисьо, Мирон Стеців; Михайло Іванюк $5.
НЮ ДЖЕРЗІ:
Кемден: Іван Іванців $10.
Елизабет: Еміль і Марія Смішкевич $26.
Ірвінгтон: Степан Дзюбатий, Ілля Карапінка по $10.
Джерзі Сиі: Беатріче Білобрам $25; по $10: Євгенія Смішкевич, Іван Яцусь; Осип Смішкевич $5.
Манвил: Ілля Шеґера, Павло Воробій по $10.
Нюарк: По $10: Теодор Богдан, Андрій Кашубинський, Теофіль Кульчицький, Юліян Муссаковський, д-р Богдан Олесницький, Богдан Шаранович, Михайло Шавала, д-р Микола Терлецький, д-р Ярослав Восвідка, Іван Ілемський — збірка на хрестинах у п. Павла Коваля в Гемстед — $23 (на неї зложили: Синчишин Теодор $10, І. Ілемський — $5; Омелян Романів — $3; по $2: Іван і Ольга Кутий, Т. Гіскей, Василь Стефанишин і Омелян Рудницький; по $1: Антоніна Мілер і Василь Горін); Константин Боднарук $3.
Пассейк: Василь Палюх $10.
НЮ ЙОРК:
Асторія, Л. Ай.: Володимир Базюк $5.
Бінґгамптон: Іван Іванейко $20; Пилип Пиріг $9; по $5: Іван Писанчин, оо. Василіяни; Степан Коган $2; по $1: Лєна Балокірова, Семен Поточняк; Наталка Рудий $1.50; Михайло Дешевий $0.50.
Бруклин: Александер Сидоряк — $10; Іван Дзівак $5; Н. Стефанко — $15.
Боффало: Український Клюб „Наша Хата" $12; по $10: Павло Відний, Іван Білинський, Омелян Була, Василь Губкович, Теофіля Конотопська, Юрій Лаврівський, Петро Перцак, д-р Євген Стецьків, Роман Тершаковець; по $5: Василь Бейґер, Станислав Ходан, Євген Романишин.
Коговз: Богдан Береза $10; Григорій Кушнір $10.
Гемстед, Л. Ай.: Теодор Сенчишин (даток на хрестинах) — $10.
Джемейка: Д-р Нестор Процик — $10.
Лонґ Айленд Сиі: Андрій Волосенко $10.
Ню Гайт Парк: Іван Лака $10.
Ню Йорк Сиі: Остап Балабан $15; по $10: Зенон Куровицький, Михайло Іванишин, Константин Кузьменко, Ярослав Склепкович; д-р Константин Олексюк $5.
Соффери: Інж. Степан Гаврилюк $10; Модест Кливак $5.
Сиракюз: Іван і Марія Заваликут $25; Марія Білейконич $10.
ОГАЙО:
Синсинеті: Д-р Михайло й Неоніля Сайкевич $10; Іван А. Демер $25.
Клівленд: Роман Міхняк $10; Трифон Лесів $5.
Лейквуд: Іван Клек і Іван Жиґа по $10.
ПЕНСИЛВЕНІЯ:
Брістоль: Василь Антіш і Іван Розат по $5.
Нортгемптон: о. Теодор Богатюк — $10.
Филаделфія: по $10: Михайло Галамай, Осип Ненич, о. Микола й Анна Левицькі $1.
Пітсбурґ: Борис Чорненко $10.
Скрентон: Михайло Стасишин $5.
РОВД АЙЛЕНД:
Патокет: по $10: Августин Юзвяк і Петро Сошик.
ВИРДЖІНІЯ:
Арлінґтон: о. Юрій Гулей $10.

Шукають Своїх Рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках була надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки, не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАД-Комітету, адресу якого подано при кінці.

* * *

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

20071 Григор Собецький, село Вунів, пов. Перемишляни Павла Ворохівського, який прибув до ЗДА в 1937 р.

20072 Леон Зуковський вуйків Василя і Кароля Форації, перебувають у Бофало, ЗДА.

20073 Йоган Ціммерман і Лівія з округи Одеса Якова Келлер, Хрістоп і Георґ Келлер, Вільгельм Рот та Йоганна Кернер. Всі вони виеміґрували з України до Канади.

200 74 Ілько Височанський, село Великі Лучки, пов. Мукачів, Карпатська Україна Михайла і Марію (з дому Ґаґода) Куртяк, які мають три дочки — Марію, Анну та Юлю.

20075 Евстахій Мазяр, село Видранка, пов. Володимир-Волинь дядька Павла Дукельського, що перебуває в ЗДА понад 30-ть років.

20076 Василь Матійцьо, село Голосецько пошта Стрілки), пов. Старий Самбір тітку Марту Головчак, яка виїхала до ЗДА перед першою війною.

20077 Сергій Шевяков приятеля Михайла Радолицького, що еміґрував з Мюнхену.

20078 Володимир Токар, син Анни і Михайла маминих сестер Марію і Анастазію Буґера із села Іванків, пов. Борщів.

20079 Іван Пачковський, син Катерини з Панчишиних вуйків Василя і Дмитра Панчишин зі села Біле, пов. Перемишляни.

20080 Февронія Кобринович, зам. Бажило зі села Тучне, пов. Перемишляни Філька Ґурського, який перебував до війни в Ню Йорку.

20081 Микола Ґовінчик з Городця на Поліссі вуйка Артіона Ячнік, сина Миколи, що виїхав до ЗДА в 1913 р.

20082 Стефан Шевчук сестру Дороту Черкас і брата Василя Ковбасюка.

20083 М. Твердохліб Дмитра Мандрійка, 31 р. зі села Лацьке Шляхоцьке, пов. Станиславів та Манюю Іґлінську, 38 р. село Маркова, пов. Станиславів.

20084 Іван Чорник Ніну Коваленко, що виїхала до ЗДА зі своїм батьком в 1950 р. з табору Мінстер, Німеччина.

20085 Василь Мазурик родича Андрія Павлюк, село Печеніжин, пов. Коломия, який приїхав до ЗДА в 1925 р.

20086 Михайло Голуб зі села Малковичі знайомих мойого бл. п. батька Юрка Голуб.

20087 Іван Павелчак, село Телесниця-Сяна, пов. Ліско шваґра братів Івана і Василя Павлишина Стефан Павлишин, що виїхали до ЗДА в 1914 р.

20088 Микола Стринадюк, село Москалівка, пов. Косів вуйка Івана і односельчан.

20089 Стефанія Іжак, зам. Посяск подругу Катерину Маник зі села Сушиці, пов. Самбір.

20090 Фавронія Кобринович замужна Бажило Філька Гурського, село Тучне, пов. Перемишль який до війни перебував у Ню Йорку.

20091 Петро Кухарук з Делятина і жінка Анастазія з дому Стельмачук рідних, які перед 2-ю світовою війною виїхали до ЗДА зі села Заріче над Прутом.

20092 Василь Веремчук дядька Владика Козак.

20093 Параскевія Лебейчук дядька Семена Івановича Любарко, який виїхав до ЗДА в 1914 р. разом з Іваном Зубак.

20094 Васлав Горохівський знайомих Матвія Кухарик з села Старий Вишновець, пов. Крем'янець та Александра Цап, син Івана і Анни, який виїхав до ЗДА з цілою родиною.

20095 Михайло Зрайко батька Андрія, який від 1914 р. проживає в ЗДА а походить зі села Вовчинець, пов. Станиславів.

20096 Тадей Сушко Александру Льоіш, що приїхала до Шікаґо у місяці липні м. р.

Голоситися до:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U.S.A.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

І.М. Минеаполіс, — Помилка з назвою порошку на „боровий" вийшла з версії, яку подали пополудневі газети в тому часі. Вечірні видання поправили на „бейкінґ павдер", а в своїх згадали зіпсовану латинську назву "bicarbonate of soda" — по Вашому: Sodium bicarbonate". Для чищення зубів, на підставі формули д-ра Лайонса, треба змішувати по половині „порошку до печення" і звичайної солі. „Бейкінґ павдер" купується в звичайних крамницях з харчами („ґросеріс").

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Річні збори відділу 25. У.Н.С. відбудуться в неділю, 27. січня, в год. 12:30 пополудні, в приміщенні У. Н. Союзу при 83 Ґренд Стріт, Джерзі Сиі. Будуть обговорені дуже важні справи, тому проситься всіх членів на ці збори явитись. — Д-р Л. Мишуга, предс.; Т. Литвинюк, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Чорноморська Січ, від. 14, подає до відома, що місячні збори відбудуться в середу, 23-го січня, в год. 8. ввечорі, в Січовім Домі, 508 — 18th Ave. Проситься всіх членів і членкиць прибути на зібрання і вирівняти свої залеглости. Рівнож можна доручити їх до предс. п. Васараб до склепу під ч. 586 Springfield Ave., а позамісцеві хай пересилають до секретаря: М. П. Отрок, 64-A, R. D. 2, Cranbury, N. J. — М. Васараб, предс.; Е. Хмілевський, кас.; М. П. Отрок, секр.

ЛАТРОБ, ПА. — Від. 61 повідомляє членів, що уряд на 1952 рік є такий: Й. Рилик, предс.; Т. Релик, кас.; А. Скубяк, секр. Так само дається до відома всім членам, що місячні вкладки будемо збирати в кожну третю неділю в місяці в церковній галі зараз по Сл. Божій. Проситься членів це запамятати. Іще пригадується, що обезпечення в Союзі найкраще, а тому обезпечуйте своїх знайомих в У. Н. Союзі.

БАЙОН, Н. ДЖ. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 281, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, 25. січня, точно в год. 8. ввечорі, в У. Н. Домі, 33-35 Вест 19. вул. Просимо всіх членів прийти на цей мітінґ, бо маємо дуже важні справи до полагодження. — І. Довгань, предс.; Я. Лаврів, кас.; Л. Бачинський, секр.

МАЯМІ, ФЛА. — Від. 368 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 27. січня, в год. 4:30 пополудні, в Vasa Hall, 3802 N. E. 2nd Ave. Буде звіт за 1951 і вибір уряду на 1952. Проситься членів прибути та вирівняти свої залеглости. Члени, що виїхали зі стейту, повинні заплатити свою вкладку, або забрати переступні листи, інакше будуть суспендовані. Адреса секретаря: С. Майк, 3540 S. W. 16th St., Miami 34, Fla.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Подається до відома всім членам від. 204, що річний мітінґ відбудеться 26. січня в галі укр. прав. церкви, 334 Іст 14. вул. Проситься всіх членів прийти та вислухати звіту уряду і контр. комісії за 1951 рік та вибрати уряд на 1952 рік. Крім відділових справ, на зборах буде порушена справа національного датку, тижневика Культури і Мистецтва, та інші важливі справи. Тому кличемо всіх на збори, щоб лице не паленіло соромом, коли на зборах відділу, який є третім найбільшим відділом у Союзовій родині, прийде тільки кількадесять членів. — П. Марко, предс.; І. Крочак, кас.; В. Гасій, фін. секр.; Г. Вакуменко, рек. секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ЮСТИНА КУЗЬМА, членкиця Бр. св. Стефана, від. 221 У. Н. Союзу в Шікаґо, Ілл., померла 2. січня 1952 р. Покійна походила зі села Галущинці, пов. Скалат, Україна. Полишила в смутку мужа Михайла, три сини Йосифа, Миколу і Павла, та дочку Гелену. Похорон відбувся 5. січня, з укр. греко-катол. церкви св. Николая відпроваджено на цвинтар св. Николая. — В. Їй П.!

Т. Шпікула, секр.

КАТЕРИНА ПАСТУХ, членкиця Бр. св. О. Николая, від. 369 У. Н. Союзу в Палмертон, Па., померла 19-го грудня 1951 р. Покійна походила зі села Марохів, пов. Сянок, Галичина. Полишила в смутку мужа Антона та дорослих дітей: Анну і Розу та сина Антона, зятів Івана й Андрія, 5 внуків і одного правнука. Похорон відбувся 22. грудня з погребового заведення до укр. катол. церкви св. Володимира при участи родини, членів і знайомих, а відтак на цвинтар св. Володимира в Палмертон. — В. Їй П.!

М. Куба, секр.

ІВАН ГУЦУЛ, член від. 111 У. Н. Союзу в Джолієт, Ілл., помер у 64. р. життя, дня 9. грудня 1951 р. Покійний походив із села Глушків, пов. Городенка, Україна. Був членом від 1917 р. Полишив у великім смутку жінку Февронію, 6 дочок і сина Едварда. Поховано Його 14-го грудня при участі родини, членів відділу і знайомих. В. Й. П.!

Управа Від.

ТАРЗАН, ч. 2754. Скарб.

За лісом стовпів Тарзан і Д'Арнот побачили, як два чоловіки, обходячи велике заглиблення в долівці, поспішали до білої скрині.

„Діямант знаходиться в середині під оцією покришкою" — заявив Хірам.

„Відкрий рушницею".

„Поділимося пополовині, Хіраме!" — сказав Волф, пробуючи нетерпеливо підважити покришку". — „Певно" — відповів глухо Хірам.